

21. svibnja 2008.

OTVORENO PISMO ORGANIZACIJA CIVILNOGA DRUŠTVA VLADI REPUBLIKE HRVATSKE

Obraćamo se kako bismo izrazili nezadovoljstvo postupcima Vlade RH koji se tiču organizacija civilnoga društva, a koji su nekonzistentni sa sadržajem Nacionalne strategije stvaranja poticajnog okruženja za razvoj civilnoga društva koju je sama Vlada usvojila 2006. godine.

Na ovo smo reagiranje posebice potaknuti člankom pod naslovom "Svađa zbog Crkve i duhana", objavljenim 9. svibnja 2008. u tjedniku Globus u kojem su iznesene informacije o pregovaračkim stajalištima Vlade RH u poglavlju o porezima te s tim u vezi Vladi RH upućujemo sljedeće zahtjeve:

1. Zahtijevamo da pregovaračka stajališta Vlade RH u procesu pristupanja Europskoj uniji budu javna, a ne tajna kao što je sada slučaj.

Smatramo da javnost ima pravo znati o čemu Vlada pregovara s EU te smatramo kako argument koji se obično koristi za objašnjenje razloga tajnosti pregovaračkih stajališta Vlade RH, o tome kako bi njihova objava oslabila pregovaračku poziciju Republike Hrvatske naspram EU, jednostavno ne stoji.

Naime, opće je poznato da svaka država članica ulaskom u EU prihvaća cjelokupnu pravnu stečevinu EU te je u procesu pregovora moguće jedino dogovoriti određena prijelazna razdoblja za prilagodbu te u manjem broju slučajeva trajna izuzeća od pojedinih pravnih odredbi EU. Pri tome je prvenstveno važna snaga argumenata u prilog traženim izuzećima te njihova opravdanost u smislu neoštećivanja ili zaštite nacionalnog, odnosno interesa građana države kandidatkinje.

U tom smislu nejasno je zbog čega je Vlada RH odlučila zatražiti trajno izuzeće od plaćanja PDV-a za donacije za vjerske zajednice. Budući da želimo vjerovati kako se Vlada RH u pregovorima s EU vodi prvenstveno općim interesom svih građana Hrvatske, zanima nas **iz kojeg je razloga donesena odluka o traženju trajnog izuzeća za samo jednu specifičnu grupu, u ovome slučaju, vjerske zajednice; odnosno po kojem kriteriju se dotično izuzeće svrstava u nacionalni interes?** S tim u vezi, također **zahtijevamo od Vlade RH da objavi, ukoliko je ista provedena, procjenu učinaka sporne mjere, a na temelju koje je donesena takva odluka.**

Mišljenja smo kako skrivanjem pregovaračkih stajališta od građana i zainteresirane javnosti, Vlada RH izaziva sumnju u to vode li se pregovori u interesu svih hrvatskih građana (a ovim slučajem koji je objavljen u medijima te su sumnje i dodatno pojačane). Uz to, na ovaj je način uskom krugu (političke) elite dana ovlast da donosi odluke koje će trajno odrediti hrvatsku budućnost u Europskoj uniji, a da javnost nema ni osnovne informacije o tim odlukama.

Sasvim suprotna je praksa zabilježena, primjerice, u Estoniji, Slovačkoj, Sloveniji i Rumunjskoj u kojima su vlade pravovremeno objavljivale pregovaračka stajališta, pri čemu ističemo primjer Slovenije u kojoj su organizirana i posebna predstavljanja pregovaračkih stajališta za organizacije civilnoga društva.

Smatramo kako Vlada RH neobjavlivanjem pregovaračkih stajališta izaziva sumnju građana u njen rad i nipošto ne pridonosi jačanju njihova povjerenja u institucije vlasti.

2. Tražimo od Vlade RH da pojasni zašto će od Europske unije tražiti izuzeće za samo jednu vrstu neprofitnih organizacija kad Nacionalna strategija za stvaranje poticajnog okruženja za razvoj civilnoga društva predviđa izjednačavanje tretmana svih neprofitnih organizacija.

Vlada RH prihvatila je 2006. godine Nacionalnu strategiju stvaranja poticajnog okruženja za razvoj civilnoga društva koja "daje osnovne smjernice koje se žele postići do 2011. godine kako bi se unaprijedio postojeći i stvorio novi pravni, financijski i institucionalni sustav potpore razvoju civilnoga društva, te stvorilo poticajno okruženje za daljnji razvoj civilnoga društva u Republici Hrvatskoj."

Spomenutom je Strategijom predviđeno ujednačavanje poreznih propisa za sve neprofitne organizacije, odnosno Strategijom se potiče izjednačavanje tretmana u odnosu na neprofitne organizacije različitog pravnog oblika i različitih djelatnosti. S tim u vezi nejasno je zbog čega se Vlada RH odlučila tražiti trajno izuzeće od plaćanja PDV-a na strane donacije samo za vjerske zajednice. Posebno je indikativno, u smislu ophođenja Vlade RH prema organizacijama civilnoga društva, ukoliko je u pitanju točna informacija iznesena u članku u Globusu, kako je na sastanku u Nacionalnom odboru za pristupne pregovore iznesen prijedlog da se u traženo izuzeće uključe sve neprofitne organizacije, a što nije prihvaćeno.

Takva odluka ne samo što nije u skladu s proklamiranim ciljevima Nacionalne strategije već je i u suprotnosti sa zaključcima nedavne konferencije o civilnome društvu u jugoistočnoj Europi, održane u Bruxellesu (17./18. travnja 2008.) u organizaciji Europske komisije, kojoj su prisustvovali i predstavnici Ureda za udruge Vlade RH, a na kojoj je, između ostaloga, od strane Europske komisije iznesen zaključak kako odgovornost za jačanje uloge i utjecaja civilnoga društva u državama koje se nadaju pristupanju EU u budućnosti, leži prvenstveno na samim državama, pri čemu je kao jedna od aktivnosti koju bi te države trebale poduzeti istaknuta potreba za osiguravanjem stalnih i raznolikih izvora financiranja za organizacije civilnoga društva.

Budući da je sama Vlada RH navedenom Nacionalnom strategijom proklamirala svoje zalaganje za stvaranje poticajnih uvjeta za sve organizacije civilnoga društva, **tražimo od Vlade objašnjenje sporne odluke kojom se traži izuzeće samo za jednu vrstu neprofitnih organizacija.**

Slijedom svega navedenoga, tražimo hitan sastanak s predstavnicima Vlade RH na kojem će nam biti pruženi odgovori na gore postavljena pitanja te razmotreni naši zahtjevi.

DOSTAVITI:

1. Vladi Republike Hrvatske - dr. Ivo Sanader, predsjednik Vlade

NA UVID:

1. Vlada Republike Hrvatske, Ured za udruge, dr.sc. Igor Vidačak, predstojnik Ureda
2. Nacionalna zaklada za razvoj civilnoga društva, Cvjetana Plavša-Matić, upraviteljica Zaklade
3. Delegacija Europske komisije u Republici Hrvatskoj, Vincent Degert, šef Delegacije
4. medijima